

bo obdaroval vse tekače s posebno listino, ki jim bo trajen spomin kot priznanje za njihovo požrtvovalno športno delo. Povsod ob poti je narod z zanimanjem in spoštovanjem spremljal plamenico. Tekače so z navdušenjem sprejemali. Igrale so godbe, obsipali so jih s cvetjem itd. Vsak narod jim je izkazal čast po svoje. Posebno svečan pa je bil prenos ognja skozi našo državo. Pot olimpijske stafete po Jugoslaviji je vodila od Caribroda skozi Pirot, Niš, Paračin, Jagodino, Kragujevac, Oplenac, Beograd, Zemun, Novi Sad in Subotico. Pri Horgošu so plamenico prevzeli madžarski tekači. Naši tekači so prižgali olimpijski ogenj na žrtveniku pred cerkvijo sv. Jurija na Oplencu. Tam je zbrana množica počastila spomin vladarja Aleksandra I. Zedinitelja, ki počiva tu kot veliki borec za svetovni mir.

Olimpijski ogenj, znak miru, je srečno dospel skozi sedem držav v Nemčijo 1. avgusta 1936.

Že v zgodnjih jutranjih urah je čakala na berlinskih ulicah stotisočglava množica, ki je vztrajno čakala prihoda olimpijskih tekačev s plamenico. Kmalu po 12 so jih dočakali in z nepopisnim navdušenjem pozdravili. S plamenico zadnjega tekača so prižgali začasno olimpijski ogenj v mestu pred dvorcem, ker je bil slovesen začetek olimpijade napovedan šele ob 16 na olimpijskem stadionu. Natančno ob napovedanem času je prinesel na igrišče v stadionu zadnji poslanec olimpijsko plamenico. To je bil Spiridon Luis, znani zmagovalec v maratonskem teku l. 1896, ko so bile v Atenah obnovljene olimpijske igre. Temu sivolasemu športniku je olimpijski odbor poveril vzvišeno dolžnost, da je prižgal z zadnjo gorečo plamenico glavni ogenj na osrednjem žrtveniku stadiona, kjer je poslej gorel 16 dni brez prestanka.

Ves stadion je v zastavah sodelujočih držav, preplavljajo ga viharne vzkliki in tisočglava množica spremlja s petjem olimpijsko himno, ki jo igra godba. Tedaj se oglasi olimpijski zvon. Svečano doni njegov glas po stadionu, kjer je zbral mladino vsega sveta ter jo sedaj vzpodbudno pozdravlja: »Velika bo slava tistih, ki bodo darilo zmage ponesli domov!« (Dalje.)

Slavstvo

Knjige Mladinske matice 1936. V zgodnjem poletju je izšel IX. letnik Mladinske matice. Zbirka obsega štiri drobne knjižice po približno 80 strani. Knjižice vsebujejo povesti in basni in poučne sestavke, ki so napisane za našo slovensko mladino in so važen prispevek k slovenskemu mladinskemu slovstvu. Je pa pomembno vprašanje, ali so knjižice res primerne za našo mladino, ali jih moremo smatrati za take, ki jih bo mladina z užitkom in veseljem brala. Naš list že od vsega početka izjavlja načelo, da bodi mladinska knjiga vzgojna, a ne da bi vzgajala po šolsko — za to so vendar šolski učbeniki! — temveč prijetno, neprisiljeno, igraje. Zlasti terjamo to od leposlovne mladinske knjige. Drugo, kar hočemo, pa je, da bodi mladinska knjiga leposlovne vsebine bliže pravlji, fantaziji in poeziji kot pa stvarnosti, kruti realnosti ali celo naturalistični grobosti! Iz tega je jasno, da pregloboki življenjski problemi, ki terjajo že človekovo zrelost, ne spadajo v mladinsko knji-

go, torej ne socialni ne religiozni ne gospodarski problemi. Vse to je treba le mimogrede omeniti in vplesti, ne pa, da bi z resnostjo in vso težino teh vprašanj o njih razpravljali. Zato knjige, ki se pregreše proti tem osnovnim načelom, brezpogojno odklanjamo kot mladinske knjige, pa jih moramo potemtakem uvrstiti med knjige za odrasle, seveda če nasploh ustrezajo estetskimi načelom. — Kako je v tem pogledu z letošnjimi knjigami Mladinske matice?

Adam Milkovič je napisal leposlovno delce pod naslovom Barake. To delo moramo v splošnem povsem odkloniti, ker je začetek in konec povesti pisan le za zrelega človeka, le sredina je deloma sprejemljiva za otroke. Saj je delo vse preveč polno težkih socialnih in spolnih problemov, preveč je pijančevanja, prešuštvovanja, pretepanja in podobnih zablod, ki naj mladina zanje izve vse drugače kot pa iz mladinskih knjig. V vsi povestici so za otroke primerni le prizori Miklavževega in svetega večera in še ti-

sti, ko hrepeni Andrejček po svoji pravi mamici. Tudi slog in jezik sta za knjigo, ki naj uči mladino, mnogo mnogo preslaba, kajti ponavljanj in napak kar mrgoli. Primerne pa so Gasparijeve ilustracije.

Drugo leposlovno delce: Postelja gospoda Fibriha, ki jo je napisal Oskar Hudales, moramo prav tako odkloniti, ker tudi ta knjiga ni niti malo primerna za otroke, kajti tudi tu se vrstijo težki socialni in gospodarski problemi splavarjev in delavcev in malih kmetov in vajencev. Poleg tega pisec ne zna prijetno poučevati, ampak prav tipične šolske primere prisilnega učenja iz računstva najdeš na marsikateri strani te knjige. Ali je hotel pisec sestavljati uradne statistike ali pisati mladinsko knjigo? In če sodimo delo še kot zreli ljudje — saj za take je res to delo! — ga tudi moramo

odkloniti, ker pisec ne vidi problemom do dna, temveč jih gleda vse preenostransko in prepovršno. In to enostransko delo je prej hujskanje mladine k sovraštvu do sočloveka kot pa vzgajanje k plemenitosti, kar bi vsaka mladinska knjiga morala biti! — Ilustriral je Pengov.

Vse boljšega kova je pa Ribičičeva knjiga Čurimurčki, ki je v ilustraciji V. Cotiča prav prijetna basen za mladino, le da v sredi zaide v nemajhno dolgočasje, ker se prepočasi razvija k dramatičnemu višku.

Ribičičeve in širokega Kresnice so pa izrazito poučno delo, ki imajo pač tudi svoje mesto kot četrti knjiga vse zbirke. — Pri izbiri povesti bo pa treba strožjega kritičnega očesa!

F. Jesenovec.

Zanimivosti

Zbiranje znamk. »Če delata dva isto, vendar ni isto,« pravi pregovor. In ta stari rek velja danes ta dan zlasti za zbiralce znamk ali filateliste. Filatelija, kot imenujemo to »umetnost« s tujim izrazom, utegne biti, če jo gojimo pravilno, za vsakega dečka in vsako deklico, pa celo za odraslega, neprestan izvir učenja in zabave obenem. Pri tem zbiranju moramo zlasti upoštevati vprašanje: k a k o ! So namreč tako imenovani »mašilci lukenj«, topoglavci, ki strastno polnijo svoj album, samo da bi bili prvi, in vidijo cilj svojega zbiranja le v tem, da bodo albumi »kompletni«, popolni, ne da bi se pri tem ozirali na pestre zbirke različnih stvari iz vsega sveta. Toda ne glede na to, da dandanes niti najbogatejši in najvnetejši zbiralci poštinih znamk ne morejo doseči povsem popolnih zbirk, je že sam po sebi ta način zbiranja zelo nepravilen in neprimeren. Namesto prezanimivih poštinih znamk iz vsega sveta bi vendar prav tako mogli zbirati kakršnekoli različno pobarvane koščke papirja, ki bi jih bilo lahko razlikovati med seboj po številkah! Ne, pravi zbiralec znamk bo ob znamkah zbiral in proučeval kraje, od koder so znamke, tamkajšnjo floro (rastlinstvo) in favno (živalstvo), zemljepis in zgodovino in še marsikaj drugega z vsega sveta, kar je vse na znamkah narisano, ne da bi pri tem zabavno delo izmaličil v suhoparno učenjakarstvo. — Tako vidite na primer na nemških znamkah stare gradove, cerkve in samostane in mesta. Znamke iz Južne Amerike nam prav tako kažejo kratek pogled na zemljepisno lego posameznih majhnih držav; na onih iz Avstralije vidimo cel živalski vrt z redkimi živalmi in Afrika vas povede v živ-

ljenje tamkajšnjih prebivalcev. — Na naše vprašanje: »Kaj naj torej na znamkah zbiramo? Ali določene države in dežele, Evropo ali prekomorske pokrajine?« vam moram odgovoriti: »Nobene posamezne, specialne dežele ali zemeljskega dela! Rajši napravite generalno (splošno) zbirko, torej Evropo in še druge celine!« — »Uporabljene ali neuporabljene?« bi še ta ali oni dalje vprašal, ki zbira poštne znamke. Na to pa ni mogoče hitro in jasno odgovoriti. Zbiranje neuporabljenih znamk je samo na sebi bistveno težje in dražje. Zato je pa taka zbirka tudi povsem dragocenejša in boljša. Za začetnike pa naj velja, da zbirajo že porabljene znamke, ker so pač cenejše, lahko pa kupujejo tudi neuporabljene tu in tam. Za zamenjavo so uporabljene znamke vsekakor sprejemljivejše. Da morate vsako znamko, preden jo uvrstite v album, očistiti v topli vodi, da ne ostane noben ostank papirčka na nji, se razume samo ob sebi, prav tako je jasno, da ne smete znamk »popati« v album, ampak jih pritrdite s posebnim pritrilnim papirčkom za znamke. Pokvarjene znamke ne sodijo v album! Saj te samo zmanjšujejo vrednost albuma, ker mu niso v kras, temveč v škodo!

Dolgost ptičjega življenja. Pri pticah je življenjska doba zelo različna. Naš vrabec živi 10—12 let, kanarček do 20 let, a slavec celo 25 let. Vrane in srake lahko žive do 40 let, a krokar tudi do 100 let. Gos doživi 60 let, papagaj pa celo 150 let. Ni še dolgo tega, ko je poginil papagaj, ki je videl še Napoleona in Kopitarja in Vodnika! Sokol in osel tudi doživita 150 let, labodi pa tudi 250 let!